

**Міністерство освіти і науки України
Інститут педагогіки НАПН України
Інститут філософії НАН України
Інститут історії України НАН України
Інститут держави і права імені В.М. Корецького НАН України
Національний педагогічний університет імені М.П. Драгоманова
Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара**

СОЦІАЛЬНО-ГУМАНІТАРНІ НАУКИ ТА СУЧАСНІ ВИКЛИКИ

**МАТЕРІАЛИ
II Всеукраїнської наукової конференції**

26-27 травня 2017 р.

Частина II

**Міністерство освіти і науки України
Інститут педагогіки НАПН України
Інститут філософії НАН України
Інститут історії України НАН України
Інститут держави і права імені В.М. Корецького НАН України
Національний педагогічний університет імені М.П. Драгоманова
Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара**

СОЦІАЛЬНО-ГУМАНІТАРНІ НАУКИ ТА СУЧАСНІ ВИКЛИКИ

**МАТЕРІАЛИ
II Всеукраїнської наукової конференції**

26-27 травня 2017 р.

Частина II

Дніпро

2017

Редакційна колегія:

Токовенко Олександр Сергійович, д.філос.н., проф., декан факультету суспільних наук і міжнародних відносин Дніпровського національного університету імені Олеся Гончара.

Сергєєв Вячеслав Сергійович, д.політ.н., доц., завідувач кафедри міжнародних відносин Дніпровського національного університету імені Олеся Гончара.

Горбатенко Володимир Павлович, д.політ.н., проф., заступник директора Інституту держави і права ім. В. М. Корецького НАН України

Касьянов Георгій Володимирович, д.і.н., проф., зав. відділу новітньої історії та політики Інституту історії України НАН України

Пометун Олена Іванівна, д. пед. н., проф. член-кореспондент НАПН України, головний науковий співробітник відділу суспільствознавчої освіти Інституту педагогіки НАПН України.

Хамітов Назіп Віленович, д.філос.н., проф., провідний науковий співробітник відділу філософської антропології Інституту філософії ім. Г.С. Сковороди НАН України

Крилова Світлана Анатоліївна, д.філос.н., проф., завідувач кафедри філософської антропології Національного педагогічного університету імені М.П. Драгоманова

Окороков Віктор Броніславович, д.філос.н., проф., завідувач кафедри філософії Дніпровського національного університету імені Олеся Гончара

Висоцький Олександр Юрійович, д.політ.н., проф., професор кафедри міжнародних відносин Дніпровського національного університету імені Олеся Гончара.

Кривошеїн Віталій Володимирович, д.політ.н., проф., завідувач кафедри соціології Дніпровського національного університету імені Олеся Гончара.

Третяк Олексій Анатолійович, д.політ.н., доц., завідувач кафедри політології Дніпровського національного університету імені Олеся Гончара.

Вершина Вікторія Анатоліївна, к.філос.н., доц., доцент кафедри філософії, заступник декана факультету суспільних наук і міжнародних відносин з наукової роботи Дніпровського національного університету імені Олеся Гончара.

Грушецький Богдан Павлович, к.політ.н., доцент кафедри міжнародних відносин Дніпровського національного університету імені Олеся Гончара.

С 69 Соціально-гуманітарні науки та сучасні виклики. Матеріали II Всеукраїнської наукової конференції. 26-27 травня 2017 р., м.Дніпро. Частина II. / Наук. ред. О.Ю.Висоцький. – Дніпро: СПД «Охотнік», 2017. – 250 с.

У збірник вміщено матеріали Другої Всеукраїнської наукової конференції «Соціально-гуманітарні науки та сучасні виклики», що присвячені найбільш значущим науковим проблемам у царині політичних, соціологічних, юридичних, історичних, філологічних, педагогічних, психологічних, економічних наук, а також філософії, державного управління, соціальних комунікацій, фізичного виховання і спорту. Рекомендовано для студентів, аспірантів і викладачів вищих навчальних закладів, науковців.

© Колектив авторів, 2017

© ДНУ ім. Олеся Гончара, 2017

ФОРМУВАННЯ ІНФОРМАЦІЙНО-КОМУНІКАТИВНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ СІМЕЙНИХ ЛІКАРІВ У СИСТЕМІ ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ

Актуальність дослідження. У зв'язку із розвитком галузі сімейної медицини актуальною є оптимізація системи викладання для студентів медичних вищих навчальних закладів цього напрямку з метою підвищення рівня інформаційно-комунікативної компетентності майбутніх спеціалістів.

Мета даної статті – проаналізувати шляхи та методи формування інформаційно-комунікативної компетентності, зокрема в рамках викладання курсу фахової української мови.

Об'єкт дослідження – професійна підготовка майбутніх сімейних лікарів у медичному вищому навчальному закладі.

Предмет дослідження – методика формування комунікативної компетентності майбутніх сімейних лікарів.

Стан розробленості теми. Інформаційне суспільство та процеси інтеграції освітньої системи України до європейської – формують запит на дослідження компетентностей у різних професійних сферах. Тому в Україні з'являються наукові розвідки з даної проблематики. Зокрема, широко представлені аспекти комунікаційної підготовки майбутніх педагогів: наприклад, І.В. Володько проаналізував особливості формування інформаційно-комунікативної компетентності фахівців фізичного виховання і спорту [1]; Л. Дзюба-Шпурик досліджувала готовність вчителів молодших класів до ознайомлення учнів з інформаційно-комунікативними технологіями [2], а Г.М. Федорук – умови формування інформаційно-комунікативної компетентності майбутніх вчителів технологій [3]. Професійна комунікативна компетентність іноземних студентів технічних ВНЗ – у фокусі дисертаційного дослідження А.М. Приходько [4]. Також у працях українських науковців знайшла відображення і потреба впровадження технологій комунікаційного розвитку в медичній сфері. О.Б. Наливайко у дисертаційному дослідженні розглянула проблему професійної культури майбутніх сімейних лікарів, де опосередковано висвітлює аспекти комунікативної компетентності [5]. Найбільш близькою до піднятої нами теми є робота Н.В. Лобач, присвячена формуванню інформаційно-аналітичної компетентності студентів-медиків [3].

У вітчизняному науковому просторі найбільш розповсюдженим є визначення інформаційно-комунікативної компетентності, запропоноване О. Спіріним. Відповідно до нього інформаційно-комунікативна компетентність – це підтверджена здатність особистості використовувати на практиці інформаційно-комунікаційні технології для задоволення власних індивідуальних потреб і розв'язування суспільно-значущих, зокрема професійних, задач у певній предметній галузі [6]. Воно вписується і в понятійну систему нашого дослідження. Компетенціями, відповідно, будемо вважати складові компетентності, «характеристики спеціаліста, що базуються на єдності знань, професійного досвіду та поведінки відповідно до цілей та ситуацій» [цит. за 4, с. 14].

У даній статті пропонується розгляд формування інформаційно-комунікативної компетентності у світлі мовної підготовки майбутніх лікарів сімейної практики. Окреслено основні цілі навчання.

Мовний портрет лікаря – це частина його професійного іміджу, одна з важливих передумов довіри до нього. Вислухати, зрозуміти, дати адекватну відповідь і пораду, проявити співчуття, правильно налаштувати людину (адже від емоційно-психологічного стану також залежить успіх у лікуванні) – така місія лікаря. Без здатності до емпатії виконати її проблематично. Під час викладання української мови в медичних ВНЗ не варто нехтувати виховним потенціалом слова. Через тек-

сти з духовним потенціалом відбувається актуалізація загальнолюдських гуманістичних принципів і залучення майбутніх медиків до цінностей, притаманних українській культурі.

Висновки. Таким чином, успішне формування інформаційно-комунікативної компетенції можливе за дотримання певних умов. По-перше, це організація навчального процесу у вищому медичному навчальному закладі за принципом системності та контекстуальності: освітня практика, за якої дисципліни засвоювались ізольовано, без єдиної концепції виховання кваліфікованого спеціаліста, вичерпала себе. Провідну роль у навчанні відіграє сам студент: від його максимальної активності залежить рівень здобутих навиків та вмінь. По-друге, технологія формування комунікативної компетентності базується на комбінуванні традиційних та новітніх методів викладання. У відборі та створенні методів і технологій провідна роль творчого потенціалу викладача. Змістове наповнення навчання включає: профільні знання, соціально орієнтовані та гуманітарні знання, аксіологічні установки.

Список використаних джерел

1. Володько І.В. *Формування інформаційно-комунікаційної компетентності майбутніх фахівців фізичного виховання і спорту* : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. пед. наук / Володько Ігор Володимирович. – К., 2016. 2. Дзюба-Шпурик Л. *Формування готовності майбутніх учителів початкової школи до ознайомлення учнів з інформаційно-комунікативними технологіями* : дис. ... канд. пед. наук / Дзюба-Шпурик Леся Григорівна. – Полтава, 2016. – 290 с. 3. Лобач Н.В. *Формування інформаційно-аналітичної компетентності майбутніх лікарів в освітньому середовищі вищого медичного навчального закладу* : дис. ... спец. канд. пед. наук / Лобач Наталія Вячеславівна. – Полтава, 2016. – 234 с. 4. Наливайко О.Б. *Формування професійної культури майбутніх сімейних лікарів у процесі контекстної підготовки* : дис. ... канд. пед. наук / Наливайко Ольга Борисівна. – Вінниця, 2016. – 286 с. 5. Приходько А.М. *Формування професійно-комунікативної компетентності іноземних студентів у вищих технічних навчальних закладах* : дис. ... канд. пед. наук / Приходько Альона Михайлівна. – Харків, 2016. – 287 с. 6. Спірін О.М. *Інформаційно-комунікаційні та інформативні компетентності як компоненти системи професійно-спеціалізованих компетентностей вчителів інформатики // Інформаційні технології та засоби навчання.* – 2009. – № 5 (13). 7. Федорук Г.М. *Формування інформаційно-комунікаційної компетентності майбутніх учителів технологій у процесі професійної підготовки* : дис. ... канд. пед. наук / Федорук Галина Миколаївна. – Вінниця, 2015. – 259 с.

Л. С. Прокопенко

ОПАНУВАННЯ ЗАСАД ПРОФЕСІЙНОЇ ЕТИКИ СТУДЕНТАМИ СПЕЦІАЛЬНОСТІ 029 «ІНФОРМАЦІЙНА, БІБЛІОТЕЧНА ТА АРХІВНА СПРАВА» (НА ПРИКЛАДІ ЕТИЧНИХ КОДЕКСІВ ФАХОВИХ МІЖНАРОДНИХ ОРГАНІЗАЦІЙ)

Новітні інформаційні ресурси й технології впливають на інформаційні установи всіх типів, актуалізуючи проблеми інформаційної грамотності, достовірності і доступності інформації, конфіденційності інформаційної діяльності, цензури, прав інтелектуальної власності тощо. Роль сучасних інформаційних установ як спеціальних інститутів, відповідальних за накопичення і розповсюдження значимої інформації, зростає. Це відкриває не тільки великі можливості, а й породжує низку проблем: із збільшенням потоку інформації сучасні технології накладають певну відповідальність на фахівців інформаційної сфери. У зв'язку з цим відповідно до основоположних документів Всесвітнього саміту з інформаційного суспільства етичні норми повинні стати однією з форм соціального контролю над поведінкою суб'єктів нових інформаційних стосунків, атрибутивною складовою яких є фахівець інформаційної сфери.

Ефективність впровадження професійних етичних стандартів в директивному порядку є низькою. Для того, щоб вони стали індивідуальними життєвими правилами, системою внутрішнього самоконтролю вони мають бути глибоко інтегрова-